

Sygnatura akt: XI GC 2054/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Mariusz Zawicki

Protokolant: Angelika Sykut

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2019 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa **I. L.**

przeciwko **R. K.**

o zapłatę

1. pozbawia wykonalności w stosunku do I. L. tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Koszalinie z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie V GNc 1761/02 zaopatrzony w klauzulę wykonalności z dnia 1 sierpnia 2002 roku, w części to jest w zakresie odsetek od kwoty 11.492 (jedenaście tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt dwa) złote i 80 (osiemdziesiąt) groszy za okres od dnia 26 czerwca 2002 roku do dnia 4 lipca 2015 roku;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4.570 (cztery tysiące pięćset siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt: XI GC 2054/18

Sprawa rozpoznana w postępowaniu zwykłym

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 listopada 2018 roku I. L. wniosła o pozbawienie wykonalności w stosunku do powódki tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty, w części w zakresie odsetek od kwoty 11.492,80 złotych od dnia 26 czerwca 2002 roku do dnia 4 lipca 2015 roku. Wskazała, że odsetki za ten okres wynoszą 19.058,10 złotych.

Wniosła również o udzielenie zabezpieczenia przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego.

W uzasadnieniu pisma wyjaśniła, że wydano nakaz zapłaty, z uwagi na odległości czasowe między poszczególnymi postępowaniami egzekucyjnymi przeciwko I. L., doszło do przedawnienia roszczenia w zakresie opisanych wyżej odsetek.

Powódka wniosła również o zasądzenie na jej rzecz, od pozwanego, kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 19 listopada 2018 roku (karta 37) częściowo zabezpieczono roszczenie powódki przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego w części – wyłącznie w zakresie odsetek opisanych w pozwie, które zdaniem powoda uległy przedawnieniu, w pozostałym zakresie wniosek o zabezpieczenie oddalono.

W odpowiedzi na pozew (karta 43) pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz, od powódki, kosztów procesu.

W uzasadnieniu pisma wskazał, że okres przedawnienia to 10 lat i rozpoczął się on nie z dniem wydania orzeczenia ale z datą jego uprawomocnienia. Postępowanie egzekucyjne przerwało bieg okresu przedawnienia, po tym postępowaniu rozpoczął on bieg na nowo i ponownie został przerwany kolejnym wnioskiem egzekucyjnym.

Na ostatniej rozprawie nie stawił się pełnomocnik pozwanego, powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na skutek pozwu R. K., (...), w sprawie V GNc 1761/02 nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 25 czerwca 2002 roku zasądził od I. L. i A. K. na rzecz R. K. kwotę 12.253,58 złotych z odsetkami ustawowymi od kwoty 10.449,51 złotych od dnia 16 lutego 2001 roku do dnia zapłaty i od kwoty 1.043,29 złotych od dnia 1 marca 2001 roku do dnia zapłaty. Zasądzono również kwotę 2.278,90 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 1 sierpnia 2002 roku orzeczeniu nadano klauzulę wykonalności.

Niesporne a ponadto dowód:

- odpis nakazu zapłaty, karta 9;

Na podstawie wyżej opisanego tytułu egzekucyjnego toczyło się postępowanie egzekucyjne przez komornikiem sądowym przy (...) pod sygnaturą VIII Km 1547/02 a następnie przy (...) pod sygnaturą KM 180/09. Postanowieniem z dnia 30 grudnia 2010 roku postępowanie umorzono z uwagi na nieskuteczność egzekucji.

Niesporne a ponadto dowód:

- postanowienie, karta 11;

- wniosek egzekucyjny, karta 46;

Kolejny wniosek egzekucyjny na podstawie opisanego tytułu egzekucyjnego wierzyciel złożył pismem z dnia 4 lipca 2018 roku. Postępowanie egzekucyjne prowadzi komornik sądowy przy (...) P. J.. Postępowanie toczy się pod sygnaturą KM 1386/18.

Niesporne a ponadto dowód:

- odpis wniosku o wszczęcie egzekucji, karta 10;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w całości.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa zażądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

W przedmiotowej sprawie, dłużnik (powódka) oparł się na zarzucie przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z art. 125 § 1 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczenia sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone

ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd przedawnia się z upływem lat 10, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenie okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Takiemu przedawnieniu ulegają zasądzone w orzeczeniu (w niniejszej sprawie w nakazie zapłaty) odsetki.

W sprawie niniejszej należy zastosować przepisy w brzmieniu sprzed dnia 9 lipca 2018 roku z uwagi na treść art. 5 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw.

W tym miejscu należy szerzej omówić zarzut przedawnienia roszczenia, który okazał się zasadny. W wyroku z dnia 15 stycznia 2014 roku Sąd Najwyższy w sprawie I CSK 197/13 wskazał, że okresowy charakter odsetek za opóźnienie przejawia się w tym, że z każdym dniem opóźnienia powstaje wobec dłużnika odrębne roszczenie o odsetki, które jest także od tego dnia wymagalne i od tego dnia zaczyna przedawniać się.

Zagadnieniem przedawnienia oraz charakteru odsetek jako świadczenia okresowego zajął się Sąd Najwyższy w uchwale w składzie siedmiu sędziów z dnia 26 stycznia 2005 roku w sprawie III CZP 42/04. Co do zasady, co wskazywane jest w treści normy art. 554 k.c. - roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, roszczenia rzemieślników z takiego tytułu oraz roszczenia prowadzących gospodarstwa rolne z tytułu sprzedaży płodów rolnych i leśnych przedawniają się z upływem lat dwóch.

Wyjątek następuje jednak w sytuacji, gdy cena została na poczet konkretnej raty. W takim przypadku, co wyjaśnia szeroko Sąd Najwyższy roszczenie o odsetki staje się osobnym roszczeniem, samoistnym.

Bieg przedawnienia roszczenia o zapłatę takich odsetek rozpoczyna się, jak bieg przedawnienia samej należności z której one wynikają, nie mniej jednak w swoisty sposób okres ten przedłuża się o jeden rok. Wynika to z brzmienia, jak wskazuje Sąd Najwyższy, normy art. 118 k.c., która stanowi, że jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Dalej Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że przepis ten (art. 554 k.c.) nie jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 118 k.c. w zakresie ustanowionego w nim terminu przedawnienia roszczeń o świadczenia okresowe; ma on taki charakter wobec art. 118 k.c. tylko w zakresie ustanowionego w nim terminu przedawnienia roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Niczego w powyższej ocenie nie może zmienić odwołanie się do art. 56 k.c., który stanowi, że czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy. Jeżeli zatem skutki czynności prawnej w zakresie przedawnienia w odniesieniu do określonego roszczenia wyznacza art. 118 k.c., to należy zastosować ten przepis, a nie, niestosujący się w takim przypadku art. 554 k.c.

Wskazując na samoistność przedmiotowego roszczenia, oraz dłuższy termin jego przedawnienia w cytowanej uchwale sąd wskazuje między innymi, że odrębną kwestią jest zakres zastosowania tej reguły. W szczególności wyłania się pytanie, czy należy nią objąć, tak jak przyjmowało orzecznictwo państwowych komisji arbitrażowych, również przypadki, w których roszczenie o świadczenie główne wygasło przed upływem terminu jego przedawnienia, np. na skutek wykonania, czy też, tak jak się przyjmuje na gruncie niektórych obcych ustawodawstw, przypadki te powinny być wyłączone spod działania omawianej reguły. Za trafną należy uznać drugą ewentualność, gdyż przedawnienie się roszczeń ubocznych wraz z przedawnieniem się roszczenia głównego przyjmuje się dlatego, żeby przy okazji sporów o roszczenia uboczne nie dochodziło do przekreślenia znaczenia przedawnienia się roszczenia głównego. We wskazanych przypadkach argument ten odpada. Na czoło wysuwa się nie upływ terminu przedawnienia roszczenia głównego, lecz następujące przed upływem tego terminu zdarzenie powodujące wygaśnięcie roszczenia głównego, np. uczynienie zadość temu roszczeniu (wykonanie świadczenia głównego). Wspomniane zdarzenie potwierdza, że roszczenie główne istniało i tym samym daje podstawę do uznania, iż pozostałe w mocy roszczenia uboczne uległy z chwilą tego zdarzenia niejako przekształceniu w roszczenia główne. W związku z tym przedawnienie ich powinno być odtąd rozpatrywane samodzielnie.

Sąd kluczowe dla rozpoznania przedmiotem sprawy jest ustalenie daty przerwania biegu przedawnienia przedmiotowego roszczenia.

Jak wskazano wyżej, przepis art. 118 k.c. ma charakter ogólny, szczególnym przepisem jest art. 125 k.c.(wyżej przytoczony), wskazujący, że trzyletniemu przedawnieniu ulegają stwierdzone orzeczeniem (nakazem zapłaty) roszczenia o odsetki za opóźnienie należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się wyroku.

W tym miejscu wskazać należy, że nakaz zapłaty wydano w dniu 25 czerwca 2002 roku, klauzulę wykonalności nadano temu orzeczeniu w dniu 1 sierpnia 2002 roku. Pierwsze postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie przedmiotowego tytułu wykonawczego umorzono postanowieniem z dnia 30 grudnia 2010 roku. Kolejne postępowanie egzekucyjne wszczęto na podstawie spornego tytułu wykonawczego wnioskiem egzekucyjnym w dniu 5 lipca 2018 roku, a zatem po upływie trzyletniego okresu przedawnienia dla roszczeń okresowych orzeczonych przedmiotowym nakazem zapłaty.

Sąd, o ile nie jest spornym, że przedawnienie co do roszczenia głównego nie nastąpiło, ponieważ dziesięcioletni okres przedawnienia przerywany był kolejnymi wnioskami egzekucyjnymi (nakaz zapłaty z 2002 roku, pierwsze postępowanie egzekucyjne zostaje wszczęte w 2010 roku, zaś umorzone postanowieniem z dnia 30 grudnia 2010 roku, kolejne zaś zostaje wszczęte wnioskiem z dnia 5 lipca 2018 roku), to przedawnienie nastąpiło co do odsetek.

Zauważyć wypada, że choć należność główna orzeczona spornym nakazem zapłaty to 12.532,58 złotych, to kwota, od której w myśl orzeczenia, naliczane będą odsetki, stanowi sumę kwot 10.449,51 złotych i 1.043,29 złotych a zatem kwotę 11.492,80 złotych.

Przedawnieniu uległy odsetki za okres od dnia następnego po wydaniu spornego nakazu zapłaty, do okresu poprzedzającego trzy lata od wniesienia ostatniego wniosku egzekucyjnego.

Nie sposób podzielić argumentacji pozwanego, że termin o zapłatę odsetek rozpoczął się z dniem uprawomocnieniem nakazu zapłaty. Okres ten rozpoczął bieg od dnia następnego po dniu wydania orzeczenia, co również szeroko uzasadnia Sąd najwyższy w przywołanym wyroku z dnia 15 stycznia 2014 roku w sprawie I CSK 197/13. O ile rację ma pozwany, przywołując zasadę z art. 124 §1 k.c., iż po każdym przerwaniu przedawnienia, biegnie ono na nowo, to jednak analiza okresów między wydaniem nakazu zapłaty, a datami wszczęcia postępowań egzekucyjnych (oraz umorzenia pierwszego z nich) wskazuje, że okresy te przekraczały 3 lata, stąd roszczenie objęte pozwem uległo przedawnieniu.

Sąd wydając wyrok oparł się na dokumentach załączonych do akt sprawy, którym dał wiarę w całości, stan faktyczny nie był bowiem między stronami sporny. Na ostatniej rozprawie oddalono wniosek pozwanego o załączenie akt komorniczych. Zarządzeniem z dnia 12 grudnia 2018 roku (karta 54) powiadomiono pełnomocników, że jeśli wnoszą o załączenie do akt sprawy dokumentów z akt innych postępowań dotyczących ich mandantów, należało wykazać dokumentem, że uniemożliwiono im otrzymania odpisów dokumentów czy też sporządzenia kopii w terminie 7 dni pod rygorem przyjęcia, że nie było przeszkód aby złożyć samodzielnie wymienione dokumenty. Pełnomocnik pozwanego nie wskazał, że komornik nie udostępnił akt komorniczych prowadzonych na wniosek egzekucyjny tego właśnie pełnomocnika

Z uwagi zatem na zasadne podniesienie zarzutu przedawnienia, należało tytuł wykonawczy pozbawić wykonalności w części o czym orzeczono w punkcie 1 wyroku..

Powódka wygrała sprawę w całości, zatem w myśl art. 98 k.p.c. należało zasądzić na jej rzecz, od pozwanego koszty procesu, na które składa się opłata od pozwu 9953 złotych oraz wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika radcy prawnego w kwocie 3.600 złotych w myśl § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)